

Huvudman

Helsingborgs kommun

Ärendet

Tematisk tillsyn av genomförandet av garantin för tidiga stödinsatser vid
Högastensskolan i Helsingborgs kommun

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Beslutet om att avsluta ärendet får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte
överklagas.

Om ärendet

Skolinspektionen har inom ramen för en tematisk tillsyn av genomförandet av garantin för tidiga stödinsatser inlett en tillsyn av Högstensskolan, Helsingborgs kommun.

Syftet med denna tillsyn är att bedöma om skolan genomför garantins olika moment i enlighet med bestämmelserna.

Tillsynen har genomförts genom digitala intervjuer med lärare, personal med specialpedagogisk kompetens och med rektorn den 26 oktober 2023. Vidare har dokumentation granskats, bland annat en förteckning över personal och dess kompetens, beskrivningar av arbetet med garantin för tidiga stödinsatser, samt en beskrivning av elevernas kunskapsutveckling eller måluppfyllelse i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3 i svenska, svenska som andraspråk och matematik.

Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Genomförande av garantin för tidiga stödinsatser

Obligatoriska kartläggningsmaterial, bedömningsstöd och nationella prov

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, personal med specialpedagogisk kompetens, rektorn samt av ingiven dokumentation framgår att lärarna under läsåret 2022/2023 genomförde kartläggningsmaterialen i förskoleklass, bedömningsstöden i årskurs 1 samt de nationella proven i årskurs 3.

I förskoleklassen genomfördes kartläggningsmaterialen under september och oktober månad. Lärarna utförde vissa delar enskilt i sina respektive klasser, medan

andra delar gjordes gemensamt. Alla elever i förskoleklass genomförde kartläggningsmaterialens samtliga delar.

I årskurs 1 ansvarade lärarna gemensamt för genomförandet. En av lärarna genomförde bedömningsstödet medan den andra läraren hade undervisning i klassrummet. I läs- och skrivutveckling genomfördes både delen "Läsa" och delen "Skriva" under höst- och vårterminen. Vad gäller taluppfattning genomfördes den skriftliga delen under vårterminen och den muntliga delen under både höst- och vårterminen. Alla elever genomförde bedömningsstödens samtliga delar.

I årskurs 3 genomfördes de nationella provens samtliga delar under den stipulerade provperioden. Alla elever utom en genomförde de nationella provens alla delar. Skolans rektor beslutade att en nyanländ elev som inte kunde svenska skulle undantas från att göra provet. Eleven fick ändå "vara med" vid provtillfället och sitta med ett delvis annat material för att inte känna sig exkluderad.

Rättslig reglering

I förskoleklass ska Skolverkets kartläggningsmaterial i språklig medvetenhet (dnr 2019:567) och kartläggningsmaterial i matematiskt tänkande (dnr 2019:568) användas. För varje elev ska läraren använda kartläggningsmaterialen vid avstämningstillfällen under höstterminen (8 kap. 2 och 3 §§ skolförordning [2011:185], 2-5 §§ Skolverkets föreskrifter om obligatoriska nationella kartläggningsmaterial i språklig medvetenhet och i matematiskt tänkande i förskoleklass, SKOLFS 2019:16).

I årskurs 1 i grundskolan ska Skolverkets nationella bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling (dnr 2019:563) användas i ämnena svenska och svenska som andraspråk och Skolverkets nationella bedömningsstöd i taluppfattning (dnr 2019:564) användas i ämnet matematik. För varje elev ska läraren använda bedömningsstöden vid avstämningstillfällen under både höstterminen och vårterminen (9 kap. 22 b och c §§ skolförordningen och 2 – 4 §§ Skolverkets föreskrifter om obligatoriska nationella bedömningsstöd i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 1 i grundskolan och sameskolan, SKOLFS 2016:66).

I årskurs 3 i grundskolan ska nationella prov genomföras på vårterminen i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Ett nationellt prov består av flera delprov som samtliga ska genomföras under en viss period, vilken för läsåret 2022/23 var den 13 mars till och med den 17 maj 2023 (9 kap. 20, 21, 22 och 22 a §§ skolförordningen och 5 § SKOLFS 2021:69).

Om det finns särskilda skäl får rektor besluta att en lärare inte behöver använda kartläggningsmaterial, nationella bedömningsstöd eller nationella prov, eller delar av dessa, för enskilda elever (9 kap. 20 § skolförordningen, 6 § SKOLFS 2019:16 och 6 § SKOLFS 2016:66).

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav när det gäller genomförandet av obligatoriska kartläggningsmaterial, bedömningsstöd och nationella prov.

Särskild bedömning och planering av insatser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, personal med specialpedagogisk kompetens, rektorn samt av ingiven dokumentation framgår följande.

Läsåret 2022/2023 diskuterade lärarna elevernas resultat på kartläggningsmaterial, bedömningsstöd och nationella prov med skolans specialpedagog. Detta skedde dels vid analysmöten i slutet av höst- och vårterminen, dels på arbetslagsmöten som arbetslaget hade var tredje vecka.

Av inkommen dokumentation rapporteras att ingen elev i förskoleklass och endast en elev i årskurs 1 uppvisat indikation på att inte uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. Av intervju med lärare framgår att de på skolan inte använder sig av begreppet indikation och att det var fler elever än en, som i förskoleklass eller årskurs 1, hade vissa svårigheter med delar av kartläggningsmaterialen eller bedömningsstöden.

Både lärare, specialpedagog och rektor uppger att det gjordes en särskild bedömning av kunskapsutvecklingen för de elever som uppvisade indikation på att inte uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3 i de för garantin aktuella ämnena.

Ansvariga lärare utarbetade extra anpassningar i svenska, svenska som andraspråk och matematik i dialog med skolans specialpedagog. Planering av stöd i form av extra anpassningar gjordes dels vid analysmötena och dels på arbetslagsmötena. De extra anpassningar som sattes in dokumenterades i skolans dokumentationssystem.

Rättslig reglering

Det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i förskoleklassen om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. En särskild bedömning ska även göras i lågstadiet i grundskolan om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3 (3 kap. 4 § 1 st. skollagen).

Om det efter en särskild bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras för stöd i form av extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn om att elevens behov av särskilt stöd behöver utredas (3 kap. 4 § 2 st. skollagen, 3 kap. 5 § skollagen och 3 kap. 7 § skollagen).

Det behöver inte göras någon särskild bedömning om förutsättningarna för extra anpassningar eller för anmälan till rektor om särskilt stöd redan är uppfyllda. Det ska i sådant fall skyndsamt planeras för extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn (3 kap. 4 § 3 st. skollagen).

Ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid en särskild bedömning och vid planering av extra anpassningar när det i förskoleklassen eller lågstadiet upptäcks att sådant stöd behöver ges i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. Samråd enligt 3 kap. 4 a § p. 1 och 2 behöver dock inte genomföras om den ansvarige förskoleläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens (3 kap. 4 a § 1 st. p. och 2 samt 2 st. skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav när det gäller att, i samråd med personal med specialpedagogisk kompetens, genomföra särskild bedömning av elevs kunskapsutveckling och planera extra anpassningar.

Skolinspektionen kan dock konstatera att det råder osäkerhet bland skolans personal avseende vad som är att betrakta som "indikation". Skolinspektionen vill mot bakgrund av detta betona vikten av att det på skolan finns insikt i och samsyn kring vad som är att betrakta som indikation. Detta för att säkerställa att alla elever som har rätt till det får sin kunskapsutveckling bedömd av specialpedagogisk kompetens.

Uppföljning och överföring

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, personal med specialpedagogisk kompetens, rektorn samt av ingiven dokumentation framgår följande.

Under läsåret 2022/2023 följde lärarna upp de extra anpassningar som eleverna fått i svenska, svenska som andraspråk och matematik i dialog med skolans specialpedagog. Uppföljningarna skedde löpande under terminerna, vid arbetslagsmöten var tredje vecka samt vid analysmöten i slutet av höst- och vårterminen.

Resultaten av denna uppföljning dokumenterades av lärarna i skolans dokumentationssystem. Information om elevernas kunskapsutveckling och aktuella extra anpassningar överlämnades till mottagande lärare i årskurs 1 respektive årskurs 4. Överlämningen skedde vid två möten där avlämnande lärare,

mottagande lärare och skolans specialpedagog deltog. Under vårterminen överlämnades främst information om de olika elevgruppernas behov, medans höstterminens överlämningsmöte hade fokus på de enskilda elevernas utveckling och behov.

Rättslig reglering

I slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet i grundskolan och sameskolan ska det genomföras en uppföljning av sådant stöd som getts enligt 3 kap. 5 § skollagen (extra anpassningar) i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs (3 kap. 4 b § skollagen).

Ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid uppföljning enligt 4 b §. Samråd enligt 3 kap. 4 a § p. 3 behöver inte genomföras om den ansvarige förskoleläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens (3 kap. 4 a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav när det gäller uppföljning av extra anpassningar och överföring av resultatet av uppföljningen till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs

Beslutet har fattats av utredaren Fredrik Asplén.

Utredaren Isabelle Brännlund har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Mattias Ryd medverkat.